नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, भाद्र २९ गते २०२७ साल

श्री ५ को सरकार

उद्योग वाणिज्य मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको निम्न लेखिएबमोजिमको नेपाल जूट नियन्त्रण आदेश, २०२७ सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ३ ले तथा आवश्यक पदार्थ नियन्त्रण (अधिकार) ऐन, २०१७ को दफा ३ र ८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायबमोजिमको आदेश जारी गरेको छः–

नेपाल जूट नियन्त्रण आदेश, २०२७

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार तथा प्रारम्भः– (१) यो आदेशको नाम "नेपाल जूट नियन्त्रण आदेश, २०२७" रहेको छ ।

(२) यो आदेश नेपाल अधिराज्यभर लागू हुनेछ ।

(३) यो आदेश तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः– विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यो आदेशमा–

(क) "समिति" भन्नाले यो आदेशअनुसार गठित नेपाल जूट विकास समिति सम्झनुपर्दछ,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

(ख) "तोकिएको" भन्नाले यो आदेश अन्तर्गत बनेका विनियमहरूमा तोकिएबमोजिमको सम्झनुपर्दछ,

(ग) "सूचित आदेश" भन्नाले नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित आदेश सम्झनुपर्दछ,

(घ) "डिलर" भन्नाले जूट वा जूटबाट बनेका सामानहरू किन्ने वा किन्नको लागि कुराकानी गर्ने वा जम्मा गरेर राख्ने वा बिक्री गर्ने वा वर्गीकरण गर्ने वा गठ्ठाबन्दी गर्ने वा काट्ने वा निर्माण गर्ने काम गर्ने कुनै पनि व्यक्तिलाई जनाउँछ तर यस शब्दले जूटको खेती गर्ने व्यक्तिले जम्मा गरेर राखेको वा निजले आफ्नो उब्जनी बिक्री गरेकोलाई समावेश गरेको मानिने छैन,

(ङ) "जूटको खेती गर्ने व्यक्ति" भन्नाले कुनै व्यक्ति निज आफैंले वा आफ्नो परिवारको सदस्यद्वारा वा ज्यालामा लगाइएका श्रमिकहरूद्वारा आफ्नो अधीनको जमीनमा कुनै वर्ष जूटको खेती गर्ने व्यक्ति सम्झनुपर्दछ,

(च) "गोदामधनी" भन्नाले जूटको कारोवार गर्न निमित्त कुनै गोदाम प्रयोग गर्ने वा जिम्मा लिने व्यक्ति सम्झनुपर्दछ,

(छ) "जूट मिलको धनी" भन्नाले जूट मिलको समस्त कारोवारमा मुख्य रूपले नियन्त्रण रहेको सम्झनुपर्दछ ,

३. जूटको नियन्त्रणः– (१) आवश्यक पदार्थ नियन्त्रण अधिकार ऐन, २०१७ को दफा ३ अनुसार जूटबाट बनेका सामानहरूलाई यो आदेशद्वारा आवश्यक पदार्थ तोकिएको छ ।

(२) आवश्यक पदार्थ नियन्त्रण (अधिकार) ऐन, २०१७ को दफा ८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले सोही ऐनको दफा ३ अनुसार व्यवस्था र नियन्त्रण गर्न पाउने गरी आफूलाई प्राप्त भएको सबै अधिकारहरू जूट र जूटबाट बनेका सामानहरूको सम्बन्धमा यो आदेशको दफा ४ बमोजिमको समितिले प्रयोग गर्न पाउने गरी तोकिएको छ ।

(३) यो आदेश र यो आदेश अन्तर्गतको विनियम आदेश वा निर्देशनको उल्लंघन गर्नेलाई समितिको उजूरीको आधारमा आवश्यक पदार्थ नियन्त्रण (अधिकार) ऐन, २०१७ मा तोकिएअनुसार सजाय हुनेछ ।

४. समितिको गठनः– (१) विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले नेपाल जूट विकास समिति नामको एउटा समिति गठन गरेको छ ।

(२) समितिमा निम्नलिखित व्यक्तिहरू रहनेछन्ः–

१. श्री सचिव, उद्योग वाणिज्य मन्त्रालय वा निजको प्रतिनिधि–	अध्यक्ष
२. श्री प्रमुख, अर्थ मन्त्रालय वैदेशिक सहायता शाखा–	सदस्य
३. श्री खाद्य कृषि मन्त्रालयका प्रतिनिधि–	सदस्य
४. श्री जनरल मेनेजर, कृषि विकास बैंक वा निजको प्रतिनिधि–	सदस्य

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

५. श्री जनरल मेनेजर, नेपाल औद्योगिक विकास कर्पोरेशन वा निजको प्रतिनिधि— सदस्य

६. नेपाल समुद्रपार निकासी पैठारी संस्थाको प्रतिनिधि— सदस्य

७. नेपाल उद्योग वाणिज्य संघको प्रतिनिधि— सदस्य

८. जूटको खेती गर्ने व्यक्तिहरूको प्रतिनिधि— सदस्य

९. जूट मिलहरूको प्रतिनिधि— सदस्य

१०. समितिको निर्देशक— सदस्य-सचिव ।

(३) श्री ५ को सरकारले सूचित आदेशद्वारा समितिको पुनर्गठन गर्न वा सदस्यतामा थप-घट गर्न सक्नेछ ।

(४) अध्यक्षले समितिको बैठकमा सल्लाहकारलाई समेत आमन्त्रण गर्न सक्नेछन् । तर त्यस्तो व्यक्तिलाई मतदानको अधिकार हुने छैन ।

(५) समितिको मुख्य कार्यालय काठमाडौंमा रहनेछ । तर समितिले श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई उपयुक्त ठाउँमा आफ्नो शाखा कार्यालय स्थापना गर्न सक्नेछ ।

५. समितिको कार्यविधिः— (१) समितिको बैठक महीनाको कम्तीमा एक पटक बस्नेछ, तर आवश्यक परेमा बढी पटक पनि बस्न सक्नेछ ।

(२) समितिको बैठक अध्यक्षको अनुरोधमा सचिव वा तत्काल समितिको सचिवको काम गरिरहेका अन्य सदस्यले बोलाउनेछ । यसको अतिरिक्त श्री ५ को सरकारले अनुरोध गरेमा पनि समितिको बैठक बोलाइनेछ । समितिको बैठक बोलाउँदा साधारणतः एक हप्ताको अग्रीम सूचना दिइनेछ ।

(३) समितिको बैठकको लागि ६ जना सदस्यको उपस्थिति भएमा गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ । बैठक बोलाइएको समयदेखि एक घण्टासम्ममा पनि गणपूरक संख्या नपुगेमा भोलिपल्ट सोही समयसम्मका लागि सो बैठक स्थगित गरिनेछ र सो पटकमा गणपूरक संख्या नपुगेमा पनि बैठक प्रारम्भ गर्न सकिनेछ ।

(४) समितिको निर्णय बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूको बहुमतले गरिनेछ । मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत प्रयोग गर्न पाउनेछन् ।

(५) समितिको कुनै सदस्यता रिक्त रहे पनि समितिले कार्य चालू राख्न सक्नेछ र कुनै सदस्यको नियुक्तिमा त्रुटि भएको वा बैठकको अनियमितता भएको कारणले मात्र समितिको निर्णय बदर हुने छैन ।

(६) समितिको बैठकमा प्रस्ताव पारित भएको छ छैन वा कुन खास बहुमतले पारित भएको छ भन्ने प्रश्न उठेमा अध्यक्षको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

(७) समितिको प्रत्येक बैठकमा भएको निर्णयको अभिलेख सो बैठक समाप्त भएको भरसक चाँडो अध्यक्षको निर्देशनमा सचिव वा तत्काल सचिवको काम गरिरहेका सदस्यले

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

तयार गर्नेछ र अन्य सदस्यहरूलाई वितरण गरिनेछ र त्यसरी वितरण गरिएको ४८ घण्टाभित्र सो बैठकमा उपस्थित हुने सदस्यले आपत्ति नदेखाएमा अध्यक्षले सो अभिलेखलाई बैठकको निर्णय भनी प्रमाणित गर्नेछ ।

६. समितिको जिम्मेवारीः– समितिलाई श्री ५ को सरकारको सम्बन्धित विभागहरूसंग परामर्श गरी नेपालमा जूटमा खेती, व्यापार तथा उद्योगको विकास गर्ने तथा नियमित गर्ने र सोसंग सम्बन्धित सबै कुराहरू संयोजन गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी हुनेछ ।

७. प्रशासकीय बन्दोबस्त तथा अन्य कर्मचारीः– (१) समितिकोतर्फबाट समितिका अधिकार तथा कर्तव्यहरू समितिको नियन्त्रण तथा रेखदेखमा जूटको कृषि, उद्योग, बजार व्यवस्था तथा आर्थिक पक्षमा विशेषता प्राप्त सक्षम र अनुभवी कर्मचारीहरूद्वारा हुनेछ जसमध्ये एकजना निर्देशक र दुइजनासम्म उप-निर्देशकहरू हुन सक्नेछन् ।

(२) निर्देशक उप-निर्देशक तथा अन्य कर्मचारीहरूको नियुक्ति समितिद्वारा हुनेछ तथा तिनीहरूको पारिश्रमिक एवं सेवाको अन्य शर्तहरू समितिबाट निर्धारित हुनेछ ।

(३) निर्देशक, उप-निर्देशक तथा अन्य कर्मचारीको कार्यालय साधारणतया बिराटनगरमा हुनेछ ।

८. अनुमतिपत्र नलिई जूटको व्यवसाय गर्न नपाउनेः– (१) यो आदेश प्रारम्भ भएको मितिदेखि समितिबाट अनुमतिपत्र प्राप्त नगरी कसैले पनि कुनै किसिमले जूटको व्यवसाय गर्न पाउने छैन तर जूटको खेती गर्ने व्यक्तिलाई आफैंले उब्जाएका जूट बिक्री गर्न अनुमतिपत्र चाहिंदैन ।

(२) जूटको कारोवार गर्ने सबै डिलरहरू, जूट मिलका तथा गोदामका धनीहरूले तोकिएबमोजिमको अवधिभित्र अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सक्नुपर्दछ ।

९. समितिको कर्तव्यः– समितिको कर्तव्य देहायबमोजिम हुनेछः–

(क) जूटको खेती, व्यापार तथा उद्योगको विकास गर्ने र त्यस्तो खेती व्यापार तथा उद्योगलाई नियमित गर्ने र सो सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारको नीतिको कार्यान्वयन गर्ने,

(ख) जूट उत्पादनको वृद्धि गराउने, त्यसको गुणलाई सुधार ल्याउने र तत्सम्बन्धमा अरू कुराहरूको अतिरिक्त जूट सम्बन्धी प्रयोग केन्द्र, जूट उत्पादनको निमित्त चाहिने उपकरण, र कर्मचारीहरूको तालीम, जूट विस्तार सेवा र जूट उत्पादनहरूको संगठन सम्बन्धी कामहरूको समन्वय रेखदेख गर्ने,

(ग) जूट तथा जूटबाट बनेका सामानहरूको आन्तरिक र अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियमित गर्ने र त्यस्तो व्यापारको देखरेख गर्ने,

(घ) मुलुकभित्र र बाहिर जूट र जूटबाट बनेका सामानहरूको परिवहन सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ङ) डिलरहरू, गोदामको धनीहरू र जूट मिलहरूलाई अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने, नवीकरण गर्ने र आवश्यकतानुसार निलम्बन र बदर गर्ने,

(च) जूट तथा जूटबाट बनेका सामानहरूको उत्पादन र निकासी सम्बन्धी तथ्याङ्क-हरू संकलित गरी प्रकाशित गर्ने,

(छ) देहायका कुरामा श्री ५ को सरकारलाई सिफारिश गर्ने:—

(१) जूट तथा जूटबाट बनेका सामानहरूको आन्तरिक र अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारको विकास तथा नियमित गर्ने कारवाईको सम्बन्धमा ।

(२) मुलुकभित्रलाई तथा मुलुकबाहिर निकासीका निमित्त जूट तथा जूट-बाट बनेका सामानहरूको गुणस्तर कायम गर्ने तथा वर्गीकरण गर्ने सम्बन्धमा ।

(३) आवश्यकतानुसार समय समयमा मूल्यमा स्थिरता कायम गर्ने, अन्तर-वर्ती स्टक संचालन गर्ने र राष्ट्रद्वारा व्यापार गर्ने कार्यहरू सम्बन्धी कारवाईको सम्बन्धमा ।

(४) खण्ड (३) अनुसारको कारवाईको सिलसिला वा त्यसको समर्थनमा श्री ५ को सरकारको हितमा वा विरूद्धमा उत्पन्न दावीहरूको टुङ्गो लगाउने सम्बन्धमा, र

(ज) श्री ५ को सरकारले समय समयमा निर्देशन दिएबमोजिमको कर्तव्य पालना गर्ने ।

१०. समितिको सामान्य अधिकार:— (१) समितिले आफ्नो उद्देश्य र कर्तव्यहरूको कार्या-न्वयनको लागि श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई जमानतमा वा बिना जमानत अन्तर्रा-ष्ट्रिय आर्थिक संस्थाहरू लगायत स्वदेशी वा विदेशी श्रोतहरूबाट ऋण उठाउन सक्नेछ ।

(२) आफ्नो कर्तव्य पालनको सिलसिलामा सम्झौता वा करार गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक संस्था लगायत स्वदेशी वा विदेशी संगठनहरूसंग ऋण सम्झौता, प्राविधिक सहायता सम्झौता वा परियोजना सम्झौता लगायत कुनै पनि किसिमको करार वा सम्झौता गर्न सक्ने पूर्ण अधिकार समितिलाई हुनेछ ।

(३) समितिले श्री ५ को सरकारबाट निर्धारित बैंकहरूमध्ये कुनै एक वा बढी बैंकहरूमा खाता खोल्न सक्नेछ र सो खाताहरूमा आफूले प्राप्त गरेको रकमहरू तथा विभिन्न स्रोतबाट गरेका आम्दानीहरू जम्मा गर्नेछ र आफ्नो उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नको लागि आव-श्यक पर्ने रकमहरू समय समयमा त्यस्तो खाताबाट झिक्न सक्नेछ ।

(४) समितिले श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई सूचित आदेशद्वारा विभिन्न वर्गका जूट वा जूटबाट बनेका सामानहरू बिक्री गर्ने वा किन्ने न्यूनतम तथा उच्चतम मूल्यहरू तोक्नेछ र यस्तो मूल्य तोक्दा सामान्यतया सबै इलाका वा व्यक्तिहरूको सम्बन्धमा समान रूपमा वा खास इलाकाहरू वा वर्गका व्यक्तिहरूको सम्बन्धमा पृथक रूपमा तोक्न सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(५) समितिले नेपाल अधिराज्यभित्र वा बाहिरका कुनै व्यक्तिसंग गरिएको जूट वा जूटबाट बनेका सामानहरूको बिक्रीको सम्बन्धमा भएको करार दर्ता गर्न लगाउन सक्नेछ ।

(६) समितिले सूचित आदेशद्वारा गठ्ठा-बन्दी गर्ने वा गोदाममा राख्ने शुल्कको वा दलालीहरूको दलाली दस्तूरको उच्चतम दर तोक्न सक्नेछ र त्यस्तो दर तोक्दा विभिन्न इलाकाको लागि अथवा विभिन्न वर्गका डिलरहरूको लागि विभिन्न रूपमा तोक्न सक्नेछ ।

(७) समितिले आफ्नो हकमा जूट किन्न, थन्क्याएर राख्न वा बिक्री गर्न निमित्त आफूले उचित ठहऱ्याए अनुसारको अभिकर्ता वा दलालहरूलाई कुनै शर्त भए सोको अधीनमा रही नियुक्ति गर्न सक्नेछ र त्यस्ता अभिकर्ता वा दलालको जिम्मेवारी तथा अधिकारहरू तोक्न सक्नेछ ।

(८) श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृत भएमा समितिले सूचित आदेशद्वारा सोही आदेशमा तोकिएको दर मुताबिक यस आदेशको तात्पर्यका लागि नेपालमा उत्पादित सबै वा कुनै वर्गका जूटमा दस्तूर लगाई उठाउन सक्नेछ ।

तर यस्तो दस्तूर जूटको खेती गर्ने व्यक्तिहरूउपर लगाउन र तिनीहरूबाट उठाएर लिन पाइने छैन । यस प्रकारको दस्तूरबाट भएको आम्दानी समितिले श्री ५ को सरकारबाट निर्देश गरिएका कुरामा उपयोग गर्नेछ ।

(९) समितिले कुनै पनि समय सूचित आदेशद्वारा सो आदेशमा तोकिएका व्यक्ति वा वर्गका व्यक्तिहरूलाई निजहरूको जूट वा जूटबाट बनेको सामानहरूको उत्पादन, स्टक, बिक्री, खरीद वा दलालको दलाली सम्बन्धमा तोकिएको ढाँचामा लेखा राख्न तथा तोकिएको विवरण वा अन्य सूचनाहरू समितिमा पेश गर्न लगाउन सक्नेछ ।

(१०) समितिले आफ्नो कार्यलाई आवश्यक पर्ने सल्लाहकारहरू नियुक्ति गर्न वा तिनीहरूको सेवा प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

(११) समितिलाई आफ्नो कर्तव्यको कुशल कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने वा प्रासंगिक हुने सबै अख्तियारहरू प्राप्त हुनेछ ।

११. विनियम बनाउने अधिकारः– समितिले यो आदेशको कार्यान्वयन गर्न विनियमहरू बनाउन सक्नेछ । यस अधिकारको सबै सामान्यतामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी ती विनियमहरूमा खासगरी निम्नलिखित कुराहरू रहनेछन्ः–

(क) समितिको कार्य संचालन तथा प्रशासकीय कार्यविधिहरू,

(ख) जूट तथा जूटबाट बनेका सामानहरूको डिलरहरू, जूट मिलका धनीहरू तथा जूटको व्यापार वा उद्योगसंग सम्बन्धित अरू उपस्थापनलाई प्रदान गरिने अनुमतिपत्र,

(ग) नेपालभित्र वा बाहिर कुनै व्यक्तिलाई जूट वा जूटबाट बनेका सामान बिक्री सम्बन्धी करारहरूको दर्ता,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(घ) यो आदेश वा यस आदेशानुसार समितिले जारी गरेको विनियम आदेश वा निर्देशनहरूको उल्लंघन भएमा अपनाइने कार्यविधि ।

१२. छुट् (उन्मुक्ति):– समितिले सूचित आदेशद्वारा सोही आदेशमा तोकिएको हदसम्म तथा तोकिएको शर्तहरूको अधीनमा रही कुनै व्यक्ति वा वर्गका व्यक्तिहरू अथवा कुनै प्रकारका जूट वा जूटबाट बनेका सामानहरूको सम्बन्धमा यो आदेश वा यो आदेश अन्तर्गत बनेको विनियमको व्यवस्था लागू नहुने गरी छुट् दिन सक्नेछ ।

१३. समितिको कोष:– (१) समितिको कोषमा देहायका रकमहरू रहनेछन्:–

(क) श्री ५ को सरकारबाट दिइएको अनुदानका रकम,

(ख) यस आदेशको व्यवस्थाअनुसार लगाइएको दस्तूरबाट प्राप्त रकम तथा समितिको संचालनबाट उपलब्ध भएको अन्य आम्दानी,

(ग) जूट वा उद्योग तथा जूट कारोवारसंग सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाले प्रदान गरेका रकमहरू, र

(घ) समितिलाई समय समयमा उपलब्ध हुनसक्ने अन्य रकमहरू ।

१४. लेखा तथा लेखापरीक्षण:– समितिले आफ्नो हर हिसाबको लेखा व्यापारिक दृष्टिबाट उपयुक्त हुने ढाँचामा राख्न लगाउनेछ र यस्तो लेखा श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृत स्वतन्त्र लेखापरीक्षकहरूको फर्मद्वारा कम्तीमा वर्षको एक पटक लेखापरीक्षण गराउनेछ र आर्थिक वर्ष तमामभएको तीन महीनाभित्र लेखापरीक्षकद्वारा प्रमाणित आर्थिक विवरण श्री ५ को सरकारमा प्रस्तुत गर्नेछ ।

आज्ञाले–
पुस्करनाथ पन्त
श्री ५ को सरकारको सचिव ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।